

Musíme použiť triezvy rozum. Inak dosiahneme presný opak

Poslanci Európskeho parlamentu 19. októbra schválili Stratégiu Z farmy na stôl, ktorá spolu s pripravovanou Spoločnou poľnohospodárskou politikou významne ovplyvní výrobu potravín v EÚ.

Primárny dôraz sa bude klásť na ekologickejšiu výrobu potravín. Keďže však zelené ciele boli stanovené bez podloženia dátami a bez posúdenia ich dopadu, ich napĺňanie môže výrazne oslabiť potravinovú bezpečnosť EÚ. Zníži sa poľnohospodárska produkcia a potraviny sa automaticky stanú drahšími. Kým členské krajiny budú tlačené do ekologizácie a následne drahšej výroby potravín, tretie krajiny sveta budú na úkor Európy profitovať a nahradia chýbajúcu produkciu svojím navýšeným dovozom. Presun výroby potravín mimo EÚ má okrem strategického a ekonomického aj environmentálny rozmer. Potraviny budú vyprodukované pri vyšších celkových emisiách a environmentálnej záťaži – vzhľadom na nižšie štandardy v týchto krajinách.

Slovenská poľnohospodárska a potravinárska komora zaslala v rámci Konzorcia s českými samosprávnymi organizáciami list slovenským a českým europoslancom s vyjadrením požiadavky podporiť záujmy poľnohospodárov a potravinárov a hlasovať proti stratégii Z farmy na stôl. Poslanci Európskeho parlamentu aj napriek kritike európskych poľnohospodárov a potravinárov z mnohých krajín schválili stratégiu v pôvodnom znení.

„Odvolávame sa na štúdie amerického ministerstva poľnohospodárstva, podľa ktorého by Stratégia Z farmy na stôl mohla viesť k nárastu počtu ľudí s nedostatočným prístupom k potravinám. V závislosti od toho, či bude stratégia a jej ciele implementované len v EÚ alebo na celom svete, by sa mohol zvýšiť počet osôb s nedostatočným prístupom k potravinám o 22 až 184 miliónov. Implementácia cieľov stratégie môže síce viesť k redukcii poľnohospodárskych emisií v EÚ o 20-30%. Toto zníženie by ale mohlo byť zo 40 až 60% kompenzované posilnenou produkciou poľnohospodárskych emisií v tretích krajinách sveta,“ uviedol predseda SPPK Emil Macho.

Podľa Stratégie Z farmy na stôl by mala EÚ napríklad obmedziť produkciu metánu a znížiť stavy

hospodárskych zvierat či používať menšie objemy hnojív do pôdy. Ciele stratégie boli zo strany Európskej Komisie ešte donedávna prezentované ako indikatívne. Hlasovanie v Európskom parlamente však potvrdzuje ich záväznú povahu, čo je silný politický signál. Ideme teda dosahovať ciele bez toho, aby sme vedeli, aký prinesú dopad - a to v tak kritickom sektore, akým je výroba potravín. V tejto oblasti nie je podľa nášho názoru priestor na improvizáciu.

Práve z tohto dôvodu Slovenská poľnohospodárska a potravinárska komora vyzýva Ministerstvo pôdohospodárstva a rozvoja vidieka SR, vládu SR a poslancov NR SR, aby pri implementovaní prijatej stratégie na úrovni Slovenskej republiky sa najskôr začala odborná diskusia s výrobcami potravín. V prvom rade je potrebné hovoriť o dopadoch stanovených cieľov z pohľadu nielen ekologického, ale aj ekonomického a sociálneho. Nesmieme podceňiť dopad na konkrétnych ľuďoch, ich prístup k bezpečným a zdravým potravinám, a to najmä na vidieku. Slovensko musí použiť triezvy sedliacky rozum, vychádzať z konkrétnych medzinárodných dopadových štúdií a abstraktne neuvažovať o vyšších cieľoch. Stanovené ciele v stratégii sa musia primerane rozložiť medzi členské krajiny EÚ. Slovensko pritom nepatrí medzi významných poľnohospodárskych znečisťovateľov. Napríklad používa jedno z najnižších množstiev pesticídov a hnojív v rámci EÚ. Z roka na rok u nás klesajú aj stavy hospodárskych zvierat, pretože sa našim poľnohospodárom ich chov nevypláca.